

АГАТА КРИСТИ
СОФИ ХАНА

УБИЙСТВА С ИНИЦИАЛИ

Убийства с инициали © 2014 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

The Monogram Murders Copyright © 2014 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Художествено оформление на корицата – Димитър Стоянов
– Димó

© Издателство ЕРА, София, 2014

ISBN: 978-954-389-317-1

Книгите на ЕРА търсете на
www.erabooks.net

ΑΓΑΤΑ ΚΡΥΣΤΙ
ΥΒΙΪΣΤΒΑ
Σ ΙΝΙΪΑΛΙ
ΣΟΦΙ ΧΑΝΑ

ΕΡΑ

1. *Бегълката Джейн*

– Казвам само, че не я харесвам – прошепна сервитьорката с непокорната коса. Обаче шепнеше силно и единственият посетител в кафене „Плезънтс“ я чу. Той се запита дали въпросната дама в случая е друга сервитьорка, или редовен клиент като него. – Не я харесвам. Ако твоето мнение е различно, кажи.

– Стори ми се мила – отвърна по-ниската сервитьорка с овално лице. Вече не беше толкова сигурна както преди няколко минути.

– Такава е, когато нанесат удар по гордостта ѝ, но щом се съвземе, езикът ѝ отново започва да сипе отрова. Това не е правилно. Познавам много като нея. Не вярвам на такива.

– Как така не е правилно? – обърна се към кръглоликата сервитьорка Еркюл Поаро, единственият посетител в кафенето в седем и половина вечерта в този февруарски четвъртък; знаеше какво има предвид другата сервитьорка. Той се подсмихна. Тя не за пръв път правеше уместни забележки.

– На всеки може да бъде простено, че е изрекъл остра дума за нещо или за някого. И аз съм го правила, не се срамувам да призная. А когато съм щастлива, искам и другите да са щастливи. Така би трябвало да бъде. Но има и хора като нея, които се държат зле с теб, когато нещата не вървят добре за тях. От такива трябва да се пазиш.

„Bien vu – помисли си Поаро. – De la vrai sagesse populaire*.

Изведнъж вратата на кафенето се отвори и се блъсна в стената. На прага застана русоко-са жена със светлокафяво палто и по-тъмнокафява шапка. Поаро не виждаше лицето ѝ, защото тя обърна глава да погледне през рамо, сякаш очакваше, че някой ще я настигне.

Вратата остана отворена няколко секунди и това беше достатъчно студеният вечерен въздух да изкара всичката топлина от малкото помещение. Обикновено подобно нещо би вбесило детектива, но той беше заинтригуван от новодошлата, която беше влязла толкова драматично и, изглежда, не се интересуваше какво впечатление прави.

Поаро сложи длан върху чашата с кафето си с надеждата да запази топлината на напитката. В това малко заведение с криви стени на алея „Сейнт Грегъри“, в част на Лондон, която далеч не беше най-безопасната, правеха най-доброто кафе, което беше опитвал. Той обикновено не пиеше кафе преди вечеря, както и след това – всъщност тази мисъл би го ужасила при нормални обстоятелства, но всеки четвъртък, когато дойдеше в „Плезънтс“ точно в седем и половина вечерта, правеше изключение от правилото. Вече смяташе това ежеседмично изключение като традиция.

Поаро не харесваше особено много други традиции в кафенето – небрежното поставяне на приборите, салфетката и чашата на масата. Сервитьорките очевидно смятаха, че е достатъчно приборите да бъдат оставени на масата. Той не беше съгласен с това и демонстративно ги подреждаше, щом седнеше.

– Извинете, госпожице, бихте ли затворили вратата, ако ще влизате? – извика сервитьорката с непокорната коса на жената с кафявата шапка и палто, която беше

* Добро наблюдение. Истинската мъдрост (фр.) – Б. пр.

сложила ръка на дръжката на вратата и все още гледаше навън. – Или ако няма да влизате. Ние тук, вътре, не искаме да премръзнем.

Жената влезе. Затвори вратата, но не се извини, че я е държала отворена толкова дълго. Шумното ѝ дишане се чуваше в цялото помещение. Тя сякаш не забелязваше, че там има и други хора. Поаро тихо я поздрави с „добър вечер“. Жената се обърна към него, но не отговори. Очите ѝ бяха широко отворени от необикновена тревога, достатъчно силна, за да завладее някой непознат.

Поаро вече не беше спокоен и доволен, както когато пристигна. Душевното му спокойствие беше нарушено.

Непознатата се втурна към прозореца и надникна навън. Явно не виждаше онова, което търсеше. Когато се загледаш в тъмната нощ от добре осветена стая, невъзможно е да видиш много, тъй като стъклото отразява само изображение на стаята, в която се намираш. Тя обаче продължи да се визира известно време, очевидно решена да види улицата.

– А, това си ти – малко нетърпеливо каза сервитьорката с непокорната коса. – Какво има? Случило ли се е нещо?

Жената с кафявото палто се обърна.

– Не, аз... – Думите излязоха от устата ѝ като ридание, но после успя да се овладее. – Не. Може ли да седна на масата в ъгъла? – Посочи най-отдалечената от вратата маса.

– Може да седнеш, където искаш, освен на масата при господина. Всичките са заредени. – Сервитьорката с непокорната коса си спомни за Поаро и се обърна към него: – Вечерята ви ще стане чудесна.

Той остана доволен, като чу това. Храната в „Плезънтс“ беше почти толкова добра, колкото кафето. Всъщност, като се замислеше за тези две неща, трудно му беше да

повярва, че всички, които работят в кухнята, са англичани. Incroyable*.

Сервитьорката отново се обърна към разтревожената жена:

– Сигурна ли си, че всичко е наред, Джени? Имаш такъв вид, сякаш си видяла дявола.

– Добре съм, благодаря. Нуждая се само от чаша силен, горещ чай. Обичайното, моля.

Тя забърза към масата в отсрещния ъгъл, минавайки покрай Поаро, без да го погледне. Той леко премести стола си, за да може да я наблюдава. Нещо със сигурност не беше наред с тази жена, но тя очевидно не желаше да го обсъжда със сервитьорките в кафенето.

Без да съблече палтото си или да махне шапката си, Джени седна на стол с гръб към вратата и улицата, но веднага се обърна и погледна през рамо. След като успя да огледа лицето ѝ по-подробно, Поаро предположи, че тя е на около четирийсет години. Големите ѝ сини очи бяха широко отворени и не мигаха, сякаш пред тях имаше шокираща гледка – „Дявола“, както бе отбелязала сервитьорката. Доколкото обаче виждаше Поаро, Джени не съзираше нищо такова. Пред нея беше само правоъгълната стая с маси, столове, дървена закачалка за шапки и палта в ъгъла и лавици, изкривени под тежестта на множество чайници с различни цветове, шарки и размери.

Лавиците бяха достатъчни, за да накарат човек да потрепери! Детективът не виждаше причина огънатите лавици да не бъдат заменени с прави, така както не разбираше и защо някой не би се погрижил да постави вилницата успоредно на правата линия на ръба на масата. Не всички обаче разсъждаваха като него. Той отдавна беше приел това – и предимствата, и недостатъците, които му носеше.

* Невероятно (фр.) – Б. пр.

Извила тяло на стола, Джени се взираше като обезумяла през прозореца, сякаш очакваше, че всеки момент в кафенето ще нахлуе някой. Тя трепереше, вероятно донякъде от студ.

„Не – прецени Поаро, – не е от студ.“ В кафенето отново беше топло. И тъй като Джени съсредоточено наблюдаваше вратата и в същото време седеше с гръб и възможно най-далеч от нея, можеше да се направи само един разумен извод.

Поаро взе чашата с кафето си, стана от масата и тръгна към нея. Той забеляза, че тя не носи венчален пръстен.

– Ще ми позволите ли да се присъединя за малко към вас, мадмоазел? – Той изпита желание да подреди приборите, салфетката и чашата за вода като неговите, но се въздържа.

– Моля? Да, предполагам. – Тонът ѝ показа, че това не я интересува. Вълнуваше я само вратата на кафенето. Джени все още я наблюдаваше нетърпеливо, обърната на стола.

– Приятно ми е да ви се представя. Името ми... – Поаро млъкна. Ако ѝ кажеше името си, сервитьорките щяха да го чуят, и той вече нямаше да бъде техният анонимен „чуждестранен господин“, пенсионираният полицаи от континента. Името Еркюл Поаро оказваше силно въздействие върху някои хора. През последните няколко седмици, от както беше навлязъл в изключително приятно състояние на хибернация, за пръв път от много време изпитваше облекчението, че е абсолютно неизвестен.

Беше очевидно, че Джени не се интересува нито от името, нито от присъствието му. От угълчето на окото ѝ се отрони сълза, която потече по лицето ѝ.

– Мадмоазел Джени – каза Поаро, надявайки се, че като използва малкото ѝ име, може да успее да привлече вниманието ѝ. – Навремето бях полицаи. Сега съм пенсиониран, но преди това в работата си съм срещал много

хора в състояние на тревожност, подобно на вашето сега. Нямам предвид онези, които са нещастни, въпреки че те са много във всяка страна. Не, говоря за хора, които смятат, че са в опасност.

Той най-после успя да привлече вниманието ѝ. Джени втренчи широко отворените си, уплашени очи в него.

– Полицай?

– Оуі. Пенсионирах се преди много години, но...

– Но в Лондон не можете да направите нищо? Не можете... Искам да кажа, че тук нямате власт да направите нищо? Да арестувате престъпници или нещо такова?

– Точно така – усмихна се Поаро. – В Лондон аз съм възрастен джентълмен, който се наслаждава на пенсионерския живот.

Джени не беше поглеждала към вратата десетина секунди.

– Прав ли съм, мадмоазел? Смятате ли, че сте в опасност? Поглеждате ли през рамо, защото подозирате, че човекът, от когото се страхувате, ви е проследил дотук и всеки момент ще влезе?

– О, да, в опасност съм! – Тя сякаш искаше да добави още нещо. – Сигурен ли сте, че вече не сте полицай?

– Не съм – увери я Поаро, но тъй като не искаше жената да мисли, че той няма абсолютно никакво влияние, добави: – Имам приятел, който е детектив в Скотланд Ярд, ако се нуждаете от помощта на полицията. Той е много млад – на не много повече от трийсет, но мисля, че ще се издигне и ще направи кариера. Сигурен съм, че с удоволствие ще разговаря с вас. Аз от своя страна мога да предложа... – замълча, защото кръглоликата сервитьорка се приближи с чаша чай.

Тя я сложи пред Джени и се върна в кухнята. Колежката ѝ се беше оттеглила на същото място. Поаро знаеше, че тя обича да обсъжда поведението на редовните клиенти, и предположи, че в момента се опитва да възбуди

оживена дискусия за чуждестранния господин и неочакваното му посещение на масата на Джени. Детективът обикновено не говореше повече от необходимото с който и да е клиент в „Плезънтс“. Освен когато вечеряше тук с приятеля си Едуард Кечпул – детективът от Скотланд Ярд, с когото временно живееше на квартира – той се ограничаваше със собствената си компания, в духа на хибернацията.

Клюкарстването на сервитьорките в кафенето не го интересуваше. Поаро беше благодарен за удобното им отсъствие в момента. Надяваше се, че това ще накара Джени да говори откровено пред него.

– С удоволствие бих ви предложил съвет, мадамazel – довърши той.

– Много сте любезен, но никой не може да ми помогне. – Тя избърса очите си. – Бих искала да ми помогнат – повече от всичко! Но е твърде късно. Вече съм мъртва. Или скоро ще бъда. Не мога да се крия вечно.

„Вече мъртва...“ Думите ѝ отново смразиха въздуха в кафенето.

– Затова няма как да ми се помогне – продължи – и дори да имаше, не бих го заслужила. Но... наистина се чувствам по-добре, като седите при мен. – Джени беше увила ръце около тялото си, или за утеха, или в напразен опит да спре треперенето му. Не беше изпила нито капка от чая си. – Моля ви, останете. Нищо няма да се случи, докато разговарям с вас. Това поне е някаква утеха.

– Мадамazel, това е изключително обезпокоително. Сега сте жива и трябва да направим каквото е необходимо, за да запазим живота ви. Моля ви, кажете ми...

– Не! – Очите ѝ се отвориха широко и тя се отдръпна назад на стола. – Не трябва! Нищо не трябва да се направи, за да се спре това. Не може да бъде спряно, невъзможно е. Неизбежно. След като аз умра, най-после ще

възтържествува справедливостта. – Тя отново погледна през рамо към вратата.

Поаро се намръщи. Джени вероятно се чувстваше малко по-добре, откакто той беше седнал при нея, но детективът определено се чувстваше по-зле.

– Правилно ли ви разбирам? Казвате, че някой ви преследва и иска да ви убие?

Джени съсредоточи върху него насълзените си сини очи.

– Смята ли се за убийство, ако се предам и позволя да се случи? Уморих се да бягам, да се крия и да се страхувам. Искам всичко да свърши, ако ще се случва, а то ще стане, защото трябва. Това е единственият начин да се оправят нещата. Заслужавам го.

– Не може да е така – възрази той. – Не съм съгласен с вас и без да знам подробности за тежкото ви положение. Убийството никога не е правилно. Моят приятел, полицаят, трябва да му позволите да ви помогне.

– Не! Не трябва да казвате нито дума за това на него или на някой друг. Обещайте ми!

Еркул Поаро нямаше навика да дава обещания, които не може да изпълни.

– Какво може да сте направили, че да изисква наказание с убийство? Убили ли сте някого?

– Нямахте да има значение, ако го бях направила! Убийството не е единственото непростимо нещо. Не мисля, че вие сте вършили някога нещо наистина непростимо.

– А вие сте вършили? И смятате, че трябва да заплатите с живота си? Non. Това не е правилно. Ако мога да ви убедя да ме придружите до пансиона ми... Съвсем наблизо е. Приятелят ми от Скотланд Ярд, господин Кечпул...

– Не! – Джени скочи от стола.

– Моля, седнете, мадамозел.

– Не. Ах, казах твърде много! Колко съм глупава! Разприказвах се само защото вие изглеждате много любезен

и мислех, че не можете да направите нищо. Ако не бяхте споменали, че сте пенсиониран и че сте чужденец, нямаше да отроня нито дума! Обещайте ми, че ако ме намерят мъртва, ще кажете на приятеля си полицай да не търси убиеца ми. – Тя затвори очи и склучи пръсти. О, моля се никои да не отваря техните усти! Това престъпление не трябва да бъде разкрито. Обещайте ми, че ще кажете това на приятеля си и че ще го накарате да се съгласи. Ако държите на справедливостта, моля ви, направете каквото ви казвам.

Джени хукна към вратата. Поаро стана да я последва, но сетне забеляза разстоянието, което тя бе изминала за времето, докато той ставаше от стола, седна отново и тежко въздъхна. Нямаше смисъл. Жената беше избягала в нощта. Поаро нямаше да я настигне.

Вратата на кухнята се отвори и сервитьорката с непокорната коса се появи с вечерята на Поаро. Стана му неприятно от миризмата. Беше загубил апетита си.

– Къде е Джени? – попита тя, сякаш той беше отговорен за изчезването ѝ. Всъщност детективът наистина се чувстваше отговорен. Ако се беше движил по-бързо, ако беше подбирал по-внимателно думите си... – Това е прекалено! – Тя тресна чинията на масата и отново се отправи към кухнята. Бутна вратата и изкрещя: – Джени е скочила и се е омела, без да плати!

– Но за какво трябва да плати? – измърмори Поаро.

* * *

Минута по-късно, след кратък неуспешен опит да прояви интерес към говеждата пържола със суфле от фиде, Поаро почука на вратата на кухнята на „Плезънтс“. Сервитьорката я открихна леко, за да не се види нищо зад слабото ѝ тяло.

– Нещо ли не е наред с вечерята ви, господине?

– Позволете ми да платя чая, който мадмоазел Джени остави – предложи той. – В замяна ще бъдете ли така любезна да отговорите на един-два въпроса?

– Познавате ли Джени? Не съм ви виждала заедно.

– Ноп. Не я познавам. Затова ви питам.

– Тогава защо седнахте при нея?

– Тя се страхуваше, беше много уплашена. Разтревожих се, като я видях. Надявах се, че ще мога да ѝ помогна някак.

– На такива като Джени не може да се помогне – заяви жената. – Добре, ще отговоря на въпросите ви, но първо искам да ви попитам нещо. Къде сте били полицай?

Поаро не подчерта, че тя му зададе три въпроса. Този беше четвъртият.

Тя присви очи и се втренчи в него.

– Някъде, където говорят френски, но не е Франция, нали? – попита сервитьорката. – Виждала съм физиономията ви, когато другите момичета кажат „французинът“.

Той се усмихна. Може би нямаше да навреди, ако тя научеше името му.

– Аз съм Еркюл Поаро, мадмоазел. От Белгия. Приятно ми е да се запознаем. – Протегна ръка.

Тя я стисна.

– Фий Спринг. Всъщност съм Юфемия, но всички ми викат Фий. Ако използват цялото ми име, няма да си спомнят какво са искали да ми кажат по-нататък, нали? Не че ще се оплаквам.

– Знаете ли цялото име на мадмоазел Джени?

Фий кимна към масата на Поаро, където от препълнената му чиния все още се вдигаше пара.

– Изяжте си вечерята. Ей-сега се връщам. – Тя изведнъж отстъпи назад и затвори вратата под носа му.

Поаро се върна на мястото си. Може би трябваше да послуша съвета на Фий Спринг и отново да се опита да хапне от говеждата пържола. Колко окуражително беше

да говориш с някого, който забелязва детайлите. Еркюл Поаро не срещаше много такива хора.

Жената се появи отново с чаша без чинийка. Отпи от нея и седна на стола, който беше освободила Джени. Детективът се сдържа да не трепне от звука.

– Не знам много за Джени – каза тя. – Само това, което съм чула от странните неща, които тя е казала. Джени работи за една дама в голяма къща. Живее там. Затова идва тук редовно. Взима кафе и сладкиши за Нейно величество, за изискани вечери и увеселения. Идва от другия край на града. Спомена го веднъж. Много от редовните ни клиенти идват отдалеч. Джени винаги остава да пийне нещо. „Обичайното, моля“, казва, когато влезе, сякаш и тя е дама. Говори престорено. Мисля, че не е родена с този глас. Може би затова не говори много. Знае, че не може да поддържа разговор.

– Извинете, но откъде знаете, че мадамозел Джени винаги е говорила по този начин?

– Вие чували ли сте толкова правилен говор на домашна прислужница? Аз не съм.

– Oui, mais...* Значи това е само предположение и нищо повече.

Фий Спринг без желание призна, че не знае със сигурност. Откакто я познавала, Джени говорела „като истинска дама“.

– Ще кажа едно за Джени. Тя е по чая, за това поне има малко разум в главата си.

– По чая?

– Да. – Фий погледна пренебрежително към чашата кафе на Поаро. – Всички вие, които пиете кафе, когато трябва да пиете чай, трябва да си прегледате главите, ако питате мен.

– Не знаете ли името на дамата, за която работи Джени, или адреса на голямата къща? – попита детективът.

* Да, но... (фр.) – Б. пр.

– Не. Не знам и фамилното име на Джени. Знам, че сърцето ѝ е било разбито преди години. Тя го спомена веднъж.

– Сърцето ѝ е било разбито? Спомена ли защо?

– Може да е само заради едно нещо – убедено отвърна Фий. – Онова, което разбива сърцето.

– Искам да кажа, че за разбиването на сърцето има много причини – несподелена любов, трагична загуба на любим на ранна възраст...

– О, така и не чухме историята – с огорчение го прекъсна тя. – И никога няма да я научим. Джени изрече само две думи – разбито сърце. Тя не говори много. Нямаше да ѝ помогнете и ако все още седеше на този стол. Затворена е в себе си. Това е проблемът ѝ. Обича да му се отдава.

„Затворена в себе си...“ Думите съживиха спомен в Поаро – за една вечер в четвъртък в „Плезънтс“ преди няколко седмици и за Фий, която говореше за една клиентка.

– Тя не задава въпроси, *n'est-ce pas**? Не се интересува от светски клюки или разговори? Не я е грижа да разбере какви са последните новини в живота на някой друг?

– Точно така! – Сервитьорката изглеждаше смаяна. – В нея няма капка любопитство. Не познавам друг човек, толкова погълнат в собствените си грижи. Джени не вижда света, нито нас останалите. Никога не те пита как я караш или как си. – Фий наклони глава на една страна. – Бързо схващате, а?

– Знам тези неща само от онова, което съм чул да казват на другите сервитьорки, мадмоазел.

Тя се изчерви.

– Изненадана съм, че сте си правили труда да слушате.

Поаро не желаше да я поставя в още по-неудобно положение, затова не ѝ каза, че с нетърпение очаква оп-

* Нали (фр.) – Б. пр.

исанията ѝ на хората, които той смяташе за „типовете от кафенето“ – Господин Не Точно например, който всеки път, когато влезеше, си поръчваше ядене и после веднага отменяше поръчката, защото решаваше, че това не е точно каквото иска.

Моментът не беше подходящ да попита дали Фий е измислила някакъв прякор и на него, който използва в негово отсъствие – може би нещо за великолепните му мустаци.

– Значи мадмоазел Джени не иска да знае нищо за другите хора – замислено изрече Поаро, – но за разлика от мнозина, които не се интересуват от живота, идеите и мислите на онези около тях и които говорят само за себе си надълго и нашироко, тя не прави и това, нали?

Фий повдигна вежди.

– Имате забележителна памет. Отново сте прав. Не, Джени не говори за себе си. Отговаря на въпросите, но не се задълбочава. Не иска да се отклонява твърде дълго от мислите си, тайното си съкровище. Само че това не я прави щастлива. Отдавна съм се отказала да се опитвам да я разбера.

– Тя мисли за разбитото сърце – измърмори Поаро. – И за опасността.

– Каза ли, че е в опасност?

– Oui, мадмоазел. Съжалявам, че не бях достатъчно бърз да ѝ попреча да си тръгне. Ако ѝ се случи нещо... – Той поклати глава. Искаше му се да си възвърне спокойствието, с което беше пристигнал. Удари с длан по масата, сякаш взе решение. – Ще дойда пак demain matin*. Вие казахте, че тя често идва тук, n'est-ce pas? Ще я намеря, преди да я сполети опасността. Този път Еркюл Поаро ще бъде по-бърз!

* Утре сутринта (фр.) – Б. пр.

– Бърз или бавен, няма значение – отсече Фий. – Никой не може да намери Джени, дори ако тя е под носа му, и никой не може да ѝ помогне. – Тя стана и взе чинията на детектива. – Няма смисъл да се оставя хубавата храна да изстине.